

SUMARI

Pròleg.....	9
Introducció.....	11
Gori-gori.....	15
La minyona.....	25
El cafè de les quatre.....	35
Les últimes vacances.....	41
La recepta.....	49
Regal d'aniversari.....	53
La reina de les neus.....	59
La màgia dels llibres - volum 1.....	63
La bufanda.....	73
La modista.....	79
El camí dels estels.....	83

PRÒLEG

Lectors, aquest llibre que teniu a les mans i que ara anireu llegint de ben segur que us suggerirà mons i mirades que, d'una manera o altra, us emocionaran. *Les dames de les 10,30*, de l'escriptora Maria Carme Canadell, és un recull d'onze contes plens de frescor. Però, d'una frescor profunda, que fa reflexionar sobre moltes coses de la vida i de les persones. Perquè la Maria Carme ens fa entrar en aquests contes, en el món real i a la vegada irreal de la vida, les seves grandeses i les seves misèries; la bondat i la maldat; la generositat i l'avarícia; l'amor i el desamor, i molts altres sentiments més o menys quotidians. Ella descriu aquests sentiments amb unes paraules encadenades i poètiques que ens enganxen i a la vegada ens emocionen.

Compartir il·lusions i angoixes és una de les coses que fem més, els humans. Cada persona ho fa de la seva manera, i de maneres, n'hi ha tantes com persones. Però, en tot aquest compartir i descompartir, conscientment o inconscientment, hi ha la recerca constant de l'amor com a motor de la vida. Doncs bé, la Maria Carme, això, ho sap transmetre en els seus contes d'una manera magistral, amb unes paraules plenes de frescor que, sense adonar-nos-en, penetren en el nostre interior i ens fan reflexionar.

En llegir els contes del llibre, a un li ve al cap una de les frases de l'escriptora Ana María Matute, que diu: "Sempre he cregut, i segueixo creient, que la imaginació i la fantasia són molt importants, ja que formen part indissoluble de la realitat de la nostra vida." La barreja de ficció i realitat que trobareu en el llibre reflecteix molt bé el que diu Matute.

Barrejar fantasia, imaginació i realitat no deixa de ser un repte. Maria Carme Canadell ho aconsegueix

d'una manera molt brillant. A més a més, ho ha sabut presentar en onze propostes, o sigui, en onze contes, que tenen una cadència que va atrapant el lector i amb uns protagonistes que ens són propers i ens fan sentir bé al seu costat, de manera que, un cop hem iniciat la lectura d'aquests contes, ja no podem deixar de llegir-los.

Daniel MONTAÑA BUCHACA

INTRODUCCIÓ

La màgia dels detalls. L'olor d'una jaqueta vella o el retrobar-se sobtadament amb un sentiment que semblava oblidat. La Maria Carme sap construir ponts de paraules. Ponts de memòria del tresor quotidià. En aquest dia a dia, del passar la vida, que a vegades ens sembla tan banal i monòton, ella hi sap veure les paraules que sorgeixen de les emocions, dels pensaments, del que es diu i del que no es diu. En sales elegants plenes de gent de riures generosos o en la solitud dels vells mobles arraconats en cambres poc visitades, la Maria Carme, observadora pacient, caça les paraules i construeix els seus ponts. Ponts que ens transporten a paratges coneguts, que fàcilment trobem familiars, però que a través de la seva mirada, creuant els ponts de paraules que amb tant d'ofici basteix, se'ns mostren com el que són realment: indrets màgics i encantats, poblats per personatges singulars i profunds on tot, amb la màgia dels detalls, sembla possible.

Miquel AGUILAR CANADELL

Les dames de les 10:30 són alegres, divertides, curioses, treballadores, somiadores, realistes, creatives, tan autèntiques que es mostren sempre tal com són. A l'hora d'esmorzar, davant una tassa de cafè o d'una xocolata desfeta, d'aquelles que curen tots els mals, parlen de les voltes que dona el món i comparteixen vivències, dols, desigs, anhels i històries. I de tant en tant, una de les dames explica una història, i zas!, les traspasa com una fletxa. És una història que ha protagonitzat una persona normal i corrent, de les que passen cada dia pel nostre costat sense fer fressa, perquè la vida de la gent està plena d'històries per explicar i de vivències apassionants.

Les històries no s'acaben mai, n'hi ha per donar i per vendre, càlides com una abraçada, fràgils com les bombolles de sabó i enganyoses com la delicadesa del gebre que es desfà tan bon punt l'acaronen el sol, però que crema sense compassió els pètals de les últimes flors tardoranes.

Vet aquí onze d'aquestes històries. Si us ve de gust les podeu llegir amb la companyia d'una bona xocolata o d'un bon cafè. Tot, tota la nostra vida, és una llarga i bonica història.

GORI-GORI

El meu pare era al front. El van venir a buscar un matí tristíssim i carregat de mals presagis i aquella imatge se'm va quedar encastada als ulls. Des d'aquell dia, la nostra vida es va convertir en un malson del qual no ens vam acabar de despertar mai més.

Més tard vam saber que el pare havia anat a parar a un camp de concentració on passava gana i fred i nosaltres, les quatre dones de la casa: la mare; la Maria, que tenia divuit anys; la Mercè, que en tenia disset, i jo, que en tenia quinze, vivíem en condicions d'extrema duresa. Feia més de dos anys que el pare era fora, la guerra s'allargava i creixien les desgràcies. Arribaven refugiats de tot arreu, per les cases de pagès hi passaven dones, canalla i vells que demanaven menjar i també soldats famolencs que s'emportaven el que podien.

La mare ens havia ensenyat a amagar el menjar perquè no ens quedéssim sense. Havíem posat un armari immens que hi havia a la sala vella, davant la porta del rebost. Vam treure'n tota la roba, mantes velles i maletes atrotinades, i vam fer-hi un forat al darrere per on podíem passar cap al rebost des de dintre l'armari. Al rebost hi teníem unes quantes gerres de costella de porc confitada, un pernil, una penca de cansalada, mel, mongetes i unes quantes ampolles de tomàquet confitat. Gairebé sempre hi havia de passar jo perquè era la més menuda i la més àgil. També havíem enterrat patates i una caixa ben embolcallada amb els llibres del pare.

Però tot just havíem tastat el gust de la por i encara havíem de tastar el gust del pànic.

Durant un bombardeig la mare va resultar greument ferida, venia del poble i no va poder arribar a casa. Les

meves germanes i jo la vam portar a casa entre xiscles i plors i la vam posar sobre el llit. La Mercè va córrer al poble a buscar el metge i jo i la Maria ens vam quedar per treure-li la roba empolsinada i ensangonada que amagava un cos ple de ferides.

Jo i la Maria cridàvem:

—Mare, mare!

Però ella no contestava, mai no l'havíem vista tan esblanqueïda, respirava amb ranera i ens mirava amb uns ulls esbatanats i tan cansats que feien venir ganes de plorar.

—Mare, no et preocupis, et curarem.

Quan encara no havíem acabat de treure-li la roba, la mare va fer l'últim sospir.

La Mercè va tornar sense el metge, li havien xafat i capgirat la casa i ell no era enlloc, tampoc hi havia ningú a les cases del costat i havia sentit una cridòria esfereïdora que venia de la plaça. La Mercè es va espantar i com si li haguessin crescut ales als peus va tornar cap a casa. Quan va arribar, la mare ja no hi era.

Va ser com si ens clavessin una estaca a l'estómac, ploràrem desconsoladament i a mi les mans em van començar a tremolar i aquella tremolor tardà molt de temps a marxar-me.

Quan es va fer fosc, vam encendre el foc i ens vam asseure al banc, totes tres, abraçades, sense gosar moure ni peu ni cama, només amb la llum de la llar on cremaven els buscalls, recordant històries sinistres d'aquella guerra inhumana i insuportable.

A la matinada, quan la claror va començar a entrar per les finestres, vam tornar al quarto de la mare, ens va costar d'entrar, la seva cara era molt més grisa que el dia abans. Ens semblava impossible que aquella fos la dona imponent i admirada per tothom que traguina d'un cantó a l'altre sense repòs. Ens vam acostar al llit sense gairebé ni gosar respirar. Juntes vam entrar i sortir unes quantes vegades, impotents, compartint el dol i sense saber-nos avenir del que havia passat.

Vam començar a veure perills a tot arreu, sense la mare, què seria de nosaltres? Sabíem de les brutalitats comeses pels oficials, pels soldats i per la gent que s'aprofitava de la gran desfeta plomant-ho tot. El nostre veí ens havia explicat que tres soldats de les Brigades Internacionals havien violat la seva germana i havien matat el seu cunyat davant d'ella. No, ningú havia de saber res, ningú havia de saber que ens faltava la mare.

Vam menjar una mica. Jo no tenia gana i no em podia empassar res, la cara de cera de la mare em seguia a tots cantons i no em separava ni un pam de les meves germanes.

Havent dinat, per la finestra de la cuina vam veure que arribava mossèn Salvador. Era com un ocell de mal averany. S'allotjava a casa del campaner i tot sovint ens visitava, la mare li donava pa amb llonganissa i un parell de gots de vi i sempre deia que era una mala peça.

Quan vam veure que arribava, la Maria ens va agafar ben fort pel braç i ens va portar a la cambra on dormíem totes tres.

—No li donarem res, que demà encara seria aquí. Digueu-li que la mare ha anat a buscar el nostre cosí.

—Quin cosí? —vam demanar la Mercè i jo al mateix temps.

—Un cosí que tenim a Santa Cecília.

Jo i la Mercè no sabíem què s'empescava la Maria. No havíem sentit a parlar mai de cap cosí de Santa Cecília, però el pare sí que ens havia parlat d'aquell lloc, de quan ell era jove i que hi tenia uns parents.

Tremolàvem i vam fer un crit ofegat quan vam sentir aquella veuassa:

—Ave Maria!

—Vinga, sortiu —ens va empènyer la Maria—, d'aquí a un moment sortiré jo i seguïu-me el joc.

Vam pensar que la Maria havia perdut l'oremus, però vam fer el que ens deia. El vam saludar i ell de seguida ens demanà:

—On és la vostra mare?

© Maria Carme Canadell Verdaguer, 2017
© del pròleg: Daniel Montaña Buchaca, 2017
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2017
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: maig de 2017
ISBN: 978-84-9975-849-7
DL L 250-2017
Impress a Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

— imprès a **lleida** —

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.